

Aan

Staatssecretaris

nota

Beslisnota Kamerbrief aanbieding onderzoek Universiteit Utrecht 'Naar een robuuste implementatie van het Verdrag van Aarhus?'

TER BESLISSING

Datum

12 april 2024

Onze referentie

IenW/BSK-2024/122255

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Beslistermijn

30 april 2024

Bijlage(n)

3

Aanleiding

In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft de Universiteit Utrecht onderzocht of er verbeteringen nodig zijn in het Nederlandse stelsel voor de implementatie en uitvoering van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, publieke inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter in milieuzaken (Verdrag van Aarhus, VvA) om dit stelsel robuust en toekomstbestendig te maken. U bent coördinerend bewindspersoon voor het VvA en de goede uitvoering daarvan. Met bijgaande concept-Kamerbrief biedt u het onderzoek aan de Tweede Kamer aan inclusief aparte managementsamenvatting en geeft u aan in het najaar in overleg met alle betrokken departementen met een beleidsreactie te komen.

Geadviseerd besluit

Om te voldoen aan de termijn van 28 dagen moet het onderzoeksrapport dat is opgeleverd op 2 april 2024, uiterlijk 30 april 2024 openbaar zijn. Ik adviseer u in te stemmen met het versturen van bijgaande concept Kamerbrief met als bijlage het onderzoeksrapport en de bijbehorende managementsamenvatting aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van een aantal zaken voor het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) en het Aarhus Nalevingscomité, waarin is geconstateerd dat Nederland op punten niet voldeed of nog niet voldoet aan het VvA. Op basis van een kritische analyse van de Nederlandse implementatie en uitvoering, van vroegere en tegenwoordige tekortkomingen, komen de onderzoekers met 25 aanbevelingen over hoe de implementatie en uitvoering van het VvA in de toekomst verbeterd kan worden.
- Er worden algemene aanbevelingen gedaan, aanbevelingen over toegang tot milieu-informatie, aanbevelingen over participatie (in een vroeg stadium), aanbevelingen over rechtsbescherming en aanbevelingen over een betere ontsluiting van kennis en uitleg voor de uitvoering.
- De aanbevelingen betreffen de Wet open overheid (Woo), de Omgevingswet (Ow), het Omgevingsbesluit (Ob), de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is beleidsverantwoordelijk voor de Woo, de Ow, en het Ob, en het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) is beleidsverantwoordelijk voor de Awb. De

wenselijkheid van deze mogelijke wetwijzigingen vereist interdepartementale afstemming.

- Het onderzoeksrapport doet niet alleen voorstellen tot wetwijzigingen, maar neemt ook in overweging om het VvA verdragsconform te blijven toepassen door het continue updaten van richtlijnen voor de uitvoering. Er moeten keuzes gemaakt worden tussen wetsaanpassing of andere oplossingen.
- Het is gewenst om het onderzoeksrapport binnen 28 dagen openbaar te maken. De aanbeveling hebben niet direct acute opvolging nodig, maar vragen om zorgvuldige aandacht en een weloverwogen reactie. Er wordt gewerkt aan een beleidsreactie op het onderzoek en de aanbevelingen afgestemd met HBJZ en de relevante ministeries. Naar verwachting is de beleidsreactie dit najaar afgerond.

Datum

12 april 2024

Onze referentie

IenW/BSK-2024/122255

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

3

Krachtenveld

Het onderzoek wordt openbaar gemaakt. De aanbieding is afgestemd met ambtelijk JenV en BZK. Met de betrokken departementen wordt besproken hoe met de aanbevelingen zal worden omgegaan. Wellicht komt hier in de (juridische) vakliteratuur aandacht voor.

Toelichting

Enkele hoofdlijnen uit het onderzoek, juridische overwegingen

Uit het onderzoek komen geen structurele gebreken in de Nederlandse implementatie naar voren. Daar waar verbeteringen mogelijk zijn, is dat vaak het gevolg van de open en ruim geformuleerde bepalingen van het VvA en niet goed voorzienbare interpretaties daarvan door het Aarhus Nalevingscomité en het HVJ EU. Wel vallen er een aantal kwetsbare punten op. In het onderzoek zijn per punt de mogelijkheden tot een verbetering van de Nederlandse implementatie aangegeven. Vaak zijn er meerdere mogelijkheden met voor- en nadelen. In een aantal gevallen is de keuze vooral een vraag van politieke voorkeur, bijvoorbeeld wat betreft de vraag wie recht heeft op inspraak (een ieder of het betrokken publiek). Dan is geen aanbeveling gedaan.

Een aantal van de aanbevelingen heeft naar verwachting aanzienlijk juridische impact, zoals het verkorten van de beslistermijn voor verzoeken om toegang tot milieu-informatie in de Woo, het aanpassen van de Nederlandse vertaling van het VvA zodat er steeds sprake is van (publieks-)participatie in plaats van inspraak, het anders toepassen van het relativiteitsvereiste bij Aarhus-besluiten, en het van toepasbaar verklaren van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (uov) bij iedere wijziging van een activiteit die significante milieuaspecten adresseert, wat betekent dat art. 10.24 lid 4 Ob zou moeten worden gewijzigd.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
2	Concept-Kamerbrief aanbieding onderzoek Universiteit Utrecht 'Naar een robuuste implementatie van het Verdrag van Aarhus?	

3	Eindrapport 'Naar een robuuste implementatie van het Verdrag van Aarhus?'	
4	Managementsamenvatting 'Naar een robuuste implementatie van het Verdrag van Aarhus?'	

Datum

12 april 2024

Onze referentie

IenW/BSK-2024/122255

Opgesteld doorBestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster C**Aan**

Staatssecretaris

Bijlage(n)

3